N 58

# KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 16 Maja v. s. 1821 roku.

## KRÓLESTWO POLSKIE.

*Warszawa dnia 21 maja.*

(z *Gaz. warsz.* i *Korr.*) W tych dniach spodziewamy się mieć szczęście, widzenia w tuteyszey stolicy Nayjaśnieyszego Monarchy naszego. Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty*, wyjechał dnia wczorayszego naprzeciw Nayjaśnieyszego Cesarza i Króla Brata swego.

Mennica tuteysza wybiła od dnia 1 stycznia 1816 roku do ostatniego marca r. b.: w złocie 9,267,500 zł. pol., w grubey srebrney monecie 36,901,103 zł. pol.; w zdawkowey srebrney monecie 3,147,525 zł. pol.; w zdawkowey miedzianey 340,000 zł. pol., ogółem 49,656,128 zł. pol.

W. Xiążę następca Meklembursko-Szweryński, który powracając z Petersburga przybył do tuteyszey stolicy dnia 17 b. mca, i mieszka w Zamku królewskim, był dnia 18 na popisie całey piechoty, a d. 19 na popisie całey jazdy stojących w Warszawie, które w obliczu jego czyniły rozmaite obroty wojenne. D. 19 wieczorem zaszczycił ten Xiążę obecnością swoją bal dany dla niego przez JW. Senatora Państwa Rossyyskiego Nowosilcowa, który polskim tańcem z J. O. Xiężną JMcią Łowicką rozpoczął.

## WŁOCHY.

(z *gaz. warsz.*) *Neapol, dnia* 18 *kwietnia.* List z *Palermy* (Sycylii) pod d. 5 b. m. donosi co następuje: „Gdy austryacy ciągnęli do *Neapolu*, zachwiała się spokoyność w Sycylii. Mądre jednak środki użyte przez jenerała porucznika *Nunciante*, dowodzącego na tey wyspie, odwróciły grożące niebezpieczeństwo. Kilku dawnieyszych deputowanych parlamentu, którzy tu przybyli, osadzono natychmiast w twierdzy, dla zasłonienia ich od napaści pospólstwa. Dnia 1 kwietnia dowiedziano się, iż jenerał *Rossarol* z 400 ludźmi z 4go półku lekkiey piechoty i blizko 600 Węglarzami wpadł do cytadelli *Messyny*, pozdeymował herby królewskie, ogłosił rzeczpospolitą i drzewo wolności postawił. Z powodu rozruchu, Xiążę *Scaletta*, wielkorządca wyspy, umknął do *Catanea*. Schwytano kilku gońców, rozesłanych z zapalającemi odezwami. W tym stanie rzeczy, jenerał porucznik *Nunciante*, objął rząd cywilny wyspy, co ledwo ogłoszono, zawinął z *Neapolu* okręt i przywiózł wyrok Monarchy pod d. 24 marca, mianujący kardynała *Gravina* arcy-biskupa namiestnikiem na wyspie."

Odebrano tu wiadomość z *Messyny* pod d. 9 b. m., iż w cytadelli i warowniach tamecznych wywieszono chorągiew królewską, i wygnanego przez buntowników Xiążęcia *Scaletta* przywołano. Do tak prędkiey i szczęśliwey zmiany przyłożyła się eskadra angielska, która wypłynąwszy z *Neapolu* stanęła w kilku godzinach na kotwicy nie daleko miasta. Zdaje się, iż spokoyność nie będzie już zaburzoną.

*Dnia* 25. Wczoray nadeszła tu wiadomość z Sycylii, iż kardynał *Gravina*, namiestnik królewski, umie dzielnie utrzymywać porządek i spokoyność publiczną, a za to jest powszechnie lubionym. W wydaném obwieszczeniu przypomniał, iż wszystkie dawnieysze prawa przeciwko tajemnym towarzystwom zupełną moc mają.

W tych dniach uwięziono tu niemało osób, między któremi (jak słychać) są także: były prezes parlamentu *Borelli*, były minister woyny jenerał *Colletta* i jenerał *Vairo*.

Po weyściu woyska austryackiego do tuteyszey stolicy (pisze gazeta medyolańska) naymnieyszy wypadek nie zaburzył spokoyności publiczney. Od czasu ucieczki buntownika *Rossarol*, który zabrawszy 80,000 dukatów z kassy krajowey, wsiadł z 80 stronnikami swemi na okręt, zupełna spokoyność panuje także w Sycylii. Prowincye Kalabria i Apulia, podobnież używaią spokoyności, wyjąwszy tylko zwyczayne napady rozboyników, od których okolice tameczne nigdy nie są zupełnie wolnemi. Dwa oddziały woyska austryackiego trudnią się ich wytępieniem. Jeden z tych oddziałów pod dowództwem jenerała majora *Villata*, przeznaczony do Apulii, wszedł do *Foggia*, a drugi pod sprawą jenerała majora *Geppert*, przeznaczony do Kalabryi, przybył do *Potenza*. Deputacye z rozmaitych mieysc zapewniają korpusy austryackie o przychylności mieszkańców. Niejaki *de Negris*, znany rozboynik, który w ostatnich czasach otrzymał stopień kapitańskí w milicyi, ośmielił się zebrać kilku zbiegów w *St. Bartholomeo*, w prowincyi *Capitanata*, i zatknął chorągiew węglarzy; lecz za zbliżeniem się woyska austryackiego, rozboynicy ci poszli w rozsypkę; schwytano atoli dwóch uciekających, i pod sąd woyskowy oddano.

*Rzym dnia* 28 *kwietnia.* Policya rzymska jest bardzo czynną w śledzeniu rozboyników. Niedawno schwytała ich 10, za pomocą jednego z nich, który otrzymał przebaczenie. Do tego już bowiem przyszło, iż nikt nie mógł się pokazać za rogatkami stolicy tuteyszey bez wystawienia życia swego na niebespieczeństwo.

Sąd w *Ankonie* skazał na śmierć 5 burzycieli spokoyności, którzy chcieli zrobić rewolucyą w *Ancarasto*, *Offida* i *Ripatransone*; lecz im się nie udało, i wpadli w ręce woyska papiezkiego. Rząd wysłał także dwie kommissye do *Forli* i *Ravenny*. Każda składa się z 5 osób woyskowych a 2 cywilnych. Wyroki jey bez żadney appellacyi wydane, mają bydź we 24 godzinach przywiedzione do skutku. Odmieniono oraz osady w obu tych miastach.

*Florencya dnia 28 kwietnia.* Wielki Xiążę Toskański, przyszedłszy zupełnie do zdrowia z choroby swojey, wyjechał dnia 24 b. m. do *Arezzo*, na spotkanie przyszłey swojey małżonki, Xiężniczki *Maryi Ferdynandy*, gdy z oycem swoim, Xiążęciem Saskim *Maxymilianem*, wracała z *Rzymu* do tuteyszey stolicy. Dnia 26 b. m. wszyscy tu przyjechali, i stanęli w pałacu *Pitti*, a wieczorem wraz z Xiężną *Carignan* byli na teatrze *della Pergola*. Slub odprawi się dnia 6 maja w kościele metropolitalnym.

Niedawno przybyły tu oddziały woyska austryackiego z dywizyi jenerała *Stutterheima*, która powraca z królestwa neapolitańskiego. Dowódca jey, Baron *Stutterheim*, przyjechał tu dnia dzisieyszego.

*Od granic włoskich dnia 28 kwietnia.* Pewny oficer austryacki w *Neapolu* uderzył tamecznego rzeźnika, za to, iż mu nie prędko przyniosł mięso. Rzeźnik dobył swego noża, pchnął oficera w serce i uciekł.

W *Neapolu* wychodzi tylko jedna gazeta pod napisem: *Gazeta Obojey-Sycylii*. Wszystkie inne ustały z rozkazu zwierzchności.

Ci, którzy do rewolucyi neapolitańskiey należeli, udali się częścią do *Malty*, częścią do Hiszpanii, a jenerał *Pepe* do *Korfu*. W *Neapolu* zakazano wszelkich pism politycznych zagranicznych, których nawet do kraju nie wpuszczają.

Listy z *Modeny* donoszą, iż Xiążę *Genueński* wybierał się w podróż do *Turynu*. Xiążę *Carignan* miał wyjechać z *Florencyi* do *Drezna*.

Miasto *Turyn* prosiło Xiążęcia *Genueńskiego* o pozwolenie, aby mogło wysłać do niego deputacyą. Odpowiedział Xiążę, iż chce jey oszczędzić drogi, i przyymie ją za zbliżeniem się do stolicy. Postanowiono więc przesłać na piśmie wynurzenie uczuć miasta. Xiążę odpisał z *Modeny* pod d. 21 b. m., iż mocno się cieszy tak z uczuć na piśmie wynurzonych, jako też z mądrego postępowania władzy mieyskiey podczas rozruchów, i za powrótem do stolicy, wspólnie z municypalnością złoży wszechmocnemu Bogu dzięki za szczęśliwy obrot rzeczy, a dobro kraju będzie jedynym celem oycowskiey jego troskliwości.

List z *Nicei* pod d. 20 b. m. donosi o przybyciu tam Hrabiego *Damas* w ważném zleceniu. Zdaje się, iżby Francya niemiłém okiem patrzała na zajęcie *Turynu* i *Alessandryi* przez austryaków: gdyż tym sposobem cała strona południowey Francyi byłaby otwartą. Z tego więc powodu Francya miała ofiarować 50,000 woyska Królowi sardyńskiemu, dla przywrócenia go do tronu, byleby odmówił przyjęcia wszelkiey inney pomocy.

Donoszą z *Medyolanu* pod d. 21 kwietnia, iż codzień jeszcze przechodzi tamtędy woysko austryackie, i śpiesznie ciągnie przez *Weronę*, *Kremonę*, *Lodi* i *Pawią* ku *Alessandryi*. W dzień idzie dwie stacye piechotą, a w nocy odbywa podobnież dwie stacye drogi na wozach. Słowem okazuje Austrya wielki pospiech i dzielność we wszystkich swoich działaniach. Kroaci cieszą się, iż idą do Włoch.

Słychać, iż bunt wybuchnął na wyspie jońskiey *Zante*.

---

FRANCYA.

(*z gaz. warsz.*) *Paryż, dnia 5 maja.* Przybył tu goniec z wiadomością, iż gdy Król sardyński *Wiktor Emanuel* nie dał się nakłonić do przyjęcia znowu tronu, przeto brat jego, Xiążę *Genueński*, został d. 27 kwietnia ogłoszony, królem w *Turynie*, i panować będzie pod imieniem króla *Felixa*.

Jest rzeczą godną zastanowienia, iż Xiążę *Rovigo* (jenerał *Savary*) był już dwa razy u króla.

Słychać, iż Xiążę *Decazes*, powróci do *Londynu*, gdzie znowu sprawować będzie urząd posła francuzkiego. Odwiedza często ministrów, zwłaszcza Xiążęcia *Richelieu* i Pana *Pasquier*. Nie bywa zaś wcale u trzech ministrów, którzy nie mają wydziałów. Ministrowie podzieleni są na dwa stronnictwa: do jednego należą: Xiążę *Richelieu*, oraz panowie *Pasquier* i *Simeon*; a do drugiego panowie: *Deserre*, *Lauriston*, *Latour-Maubourg*, *Villele*, *Lainé* i *Corbieres*.

Zle myślący potłukli kagańce, które zapalić miano w dzień chrztu Xiążęcia *Bordeaux* od mostu kościoła Panny *Maryi*, aż do ratusza, i które już na mieysce sprowadzono. Policya śledzi hultajów.

W izbie parów podano projekt do prawa względem postępowania izby, gdy się zamieni w sąd naywyższy. Podług niego, przydani będą w tym razie ze strony królewskiey: jeneralny prokurator, 2 jeneralni adwokaci, i 2 zastępcy, a kanclerz ma przewodniczyć. Jeśli sąd nie widzi dostatecznych dowodów, natenczas każe natychmiast uwolnić oskarżonego z więzienia. Do wyroku potępiającego trzeba $\frac{2}{3}$ części krések.

Sessya izby deputowanych dnia 30 kwietnia była burzliwa. Petycye o rozwodach, szkołach elementarnych, i cenzurze gazet, dały powod do żwawych rozpraw. Zajęto się potém dalszemi obradami o prawie zbożowém. Baron *Pasquier* ganił wniosek Pana *Lestour*, aby rząd zakupił 4 miliony hektolitrow zboża, i założywszy składy, zabronił wprowadzania jego zza granicy. Odrzucono ten wniosek. Panowie *Manuel* i *Constant* mówili szczególniey o tém, czyli wspomnione prawo ma bydź tymczasowém. Pan *Constant* zarzucał Panu *Manuel*, iż się przechyla na stronę ministrów.

Xięciu *Bordeaux* dano na chrzcie imie *Henryk Dieudonné*.

Ulica *Rivoli* ma się nazywać ulicą *Xiążęcia Bordeaux*.

Gdy prefekt departamentu *Sekwany* powinszował Królowi imieniem miasta, odpowiedział Monarcha: „Choroba moja pozbawiła mię długo radości widzenia ludu mojego; nader mi więc było przyjemno spełnić życzenie moje w dwóch dniach ostatnich. Mam nadzieję, iż dziś także będę miał podobne ukontentowanie; nie wiem jednak, czyli tego pogoda dozwoli. Przykro mi jest to powiedzieć; lecz zdrowie powinno mieć przewagę nad ukontentowaniem. Zapewniy WPan lud móy, iż to bynaymniey nie zmienia uczuć moich, i że, chociaż go nie widzę, zawsze jednak myślę o szczęśliwości jego.” To mówiąc przyłożył Monarcha rękę do serca, co wszystkich obecnych rozrzewniło.

Z powodu chrztu Xiążęcia *Bordeaux* rozdał Król przeszło 500 ozdób legii honorowey. Sami urzędnicy ministeryum skarbu dostali ich 172. Wielką wstęgę otrzymali: Hrabia *Simeon*, minister spraw wewnętrznych, i Hrabia *Beugnot*, radca stanu; wielki krzyż dostali jenerałowie porucznicy; Hrabia *Souham*, vice-hrabia *Digeon* i Hrabia *Lagrange*. Wielkimi urzędnikami mianowani zostali: Baron *Fririon*, Baron *Puthod* i 6 innych; kawalerami zaś: vice-hrabia *Chateaubriand*, Pan *Desaugiers* i t. d. Pan *Lesueur*, pierwszy dyrektor nadworney kapelii królewskiey, otrzymał order

ś. *Michała*, a Xiążę *Castelcicala*, poseł neapolitański, order ś. *Ducha*. Jenerał *Rapp* został między innemi mianowany kommandorem orderu ś. *Ludwika*.

Między posłami zagranicznymi, obecnymi na chrzcie Xiążęcia *Bordeaux* w kościele metropolitalnym Panny *Maryi*, byli także: Xiążę *Nariszkin*, Wielki Szambelan rossyyski, Nuncyusz papiezki, i sprawujący interessa Wielkiego Sułtana tureckiego.

Gdy miasto *Paryż* dało rozmaite bale dla drążników i innego pospólstwa, *Monsieur*, w towarzystwie Xiążęcia *Bordeaux* i *Mademoiselle*, odwiedził bal na rynku *St. Martin*, gdzie się 3000 ludzi zebrało. Dnia 9 b. m. miasto *Paryż* da wielką ucztę dla mieyscowych i innych przybyłych burmistrzów, a pojutrze gwardya narodowa tuteysza mieć będzie biesiadę. Dnia 15 b. m. nastąpi otworzenie kanału *St Denis*. Jutro wytryskiwać będą fontanny w *Wersalu*. Król nie mógł bydź na wspaniałey uczcie w ratuszu tuteyszym; znaydował się atoli na niey *Monsieur* z innemi członkami rodziny Królewskiey.

Onegday, w rocznicę powrotu Króla do tuteyszey stolicy, przyjął Monarcha powinszowania wszystkich pierwszych władz krajowych.

Nie podpada wątpliwości, iż Xiążę *Decazes* powróci do *Londynu*, i urząd posła naszego daley sprawować będzie. Słychać, iż Panowie *Laforet* i *Mole* chcieli bydź następcami jego.

Powszechna tuteysza rada rękodzielników przystąpiła do zdania izby handlowey, i podobnież oświadczyła się przeciwko przywróceniu cechów.

Na sessyi *izby deputowanych* dnia 4 b m. przyjęto nakoniec prawo, ścieśniające wprowadzanie i wyprowadzanie zboża, a to większością 282 kresek przeciwko 54. Wkrótce zaymie się izba następującemi przedmiotami: 1) wnioskiem izby parów, względem odmiany obwodów wybierczych w departamencie *Marny*; 2) odmianą 351go artykułu prawa karnego o wyroku, gdy zdania członków sądu przysięgłych są rozdwoione; 3) prawem o uposażeniach.

P. *Bastin de Vaux* ubolewał niedawno w izbie, iż od 6 lat nic jescze we Francyi nie urządzono. Zapomniał atoli, iż od roku 1815 do 1820 trzy stronnictwa: arystokratów, ministrów i demokratów ustawicznie z sobą walczyły; iż ministrowie musieli z początku skłonić się na stronę demokratów, aby zapobiegli przywróceniu urządzeń arystokratycznych. Gdy zaś demokraci za nadto się posunęli, ministrowie zostali zniewoleni zbliżyć się do arystokratów. Skoro ministrowie nabiorą większey mocy, przez złączenie się z niemi deputowanych z prawey i lewey strony, wtenczas ułożą zasady organizacyi, i podadzą izbie projekta do praw o gwardyi narodowey, sądzie przysięgłych, municypalności, władzach sądowych i t. d.

---

## H i s z p a n i j a.

(*z gaz. warsz.*) *Madryt dnia 19 kwietnia*. Odebrany przez prefekta tuteyszego bezimienny list, odkrył spisek, którego celem było wyrżnięcie wszystkich deputowanych w nocy z wielkiego czwartku na piątek. Z tego powodu zebrały się wczoray wieczorem wszystkie władze i naradzały się względem użycia stosownych środków. Postanowiono, aby zwyczayna processya po mieście, na którey zawsze bywa Król z całą swoją rodziną, nie odprawiała się, izby źle myślący nie dopuścili się jakiey napaści. Woysko stoi pod bronią, a milicyi zalecono, aby się z niém za pierwszym rozkazem połączyła. Przeszłey nocy poymano dwóch podeyrzanych ludzi na dziedzińcu zamkowym.

Liczna banda hultajów pod dowództwem pewnego Xiędza, stoczywszy w okolicach *Vittoria* krwawą bitwę z tameczną gwardyą narodową, całą prawie zabrała w niewolą. Z gwardyi tey poległo przeszło 20 ludzi. Wspomniona banda ma wynosić przeszło 1,000 ludzi i zagraża nawet samemu miastu.

Rząd nasz wyznaczył 200,000 realów nagrody za głowę rozboynika *Merino*.

Pracują z pośpiechem około szańcow w *Tortozie*, *Tarragonie* i *Barcellonie*.

W *Sewilli* dano ucztę dla przejeżdżającego posła, którego jenerał powstańców hiszpańsko-amerykańskich *Bolivar*, wyprawił do tuteyszey stolicy.

*Dnia* 20. Wczoray, w wielki czwartek, kilku źle myślących zaburzyło spokoyność w tuteyszey stolicy, z powodu, iż Król nie był na zwyczayney processyi. Woysko liniowe i milicya stanęły pod bronią, i dopiero póżno wieczorem rozeszło się pospólstwo na ulicach.

*Dnia* 23. Według aktu oskarżenia kapelana nadwornego i kanonika *Vinuesa*, pierwszym jego występkiem jest to, iż ubliżył teraźnieyszemu rządowi, twierdząc, iż kryminalnych wykroczeń osób duchownych sądzić nie może. Przywiley ten zgadza się z prawami przyrodzenia; wszelka oraz naywyższa władza pochodzi od Boga, uznał ją sam *Chrystus*, gdy się oddał pod sąd *Pilata*. Za ten jeden występek zasługuje już kanonik *Vinuesa* na wygnanie z kraju, i zabranie majątku na skarb. Drugą zbrodnią jest znaleziony w domu jego papier, który własną ręką napisał, i któremu dał tytuł: *Projekt przywrócenia wolności naszey*. Za narzędzie tego zamysłu obrał Króla, Infanta *Don Carlos*, Xiążęcia *del Infantado* i Margrabiego *Castelar*. Król miał w nocy zwołać radę stanu, ministrów i wielkorządcę prowincyi. Po ich zebraniu się, oddział straży bokowey, pod sprawą Infanta *Don Carlos*, miał raptem napaść na nich, i ponowić smutny wypadek weyścia Gallów do *Rzymu*. Xiążę *Infantado* miał stanąć w *Leganes* na czele batalionu, ofiarować nagrody za wiarołomstwo, i wpaść do *Madrytu*. Oprócz tego planu i innych papierow, znaleziono także listę spiskowych, i znak ich, to jest, czerwoną wstążkę, z napisem: *Vivan Fernando VII, la Religion y sus defensores: muera la Constitution*. Wnosi więc prokurator jeneralny, aby rozciągniono na winowayce karę, jaką prawo przepisuje na tych, którzy potwarzają Króla, zdradzają kray i bunt wzniecają. Co się tycze buntowniczych odezw, wyrażono w akcie oskarżenia, iż chłopiec w drukarni zeznał, że dwa razy nosił je do domu xiędza *Vinuesa*. W czasie przetrząsania mieszkania jego, znaleziono zapieczętowany list ze 4ma exemplarzami zmyśloney odezwy jenerała zagranicznego. Oryginał tey odezwy, napisany własną ręką xiędza *Vinuesa*, znaleziono z poprawkami w biórku jego.

Lud w *Barcellonie* nie chciał przyjąć mianowanego przez Króla dowódcę twierdzy, pod pozorem, iż służył przeciwko *Quiroga* i *Riego*. Gdy zaś nadszedł powtórny rozkaz od dworu, a zgiełk się wzmógł, officerowie woyska i milicyi, razem z naynamkomitszymi obywatelami, udali się do władzy mieyscowey, żądając oddalenia dowódcy twierdzy, i wygnania różnych podeyrzanych osób. U-

legła zwierzchność unikając rzezi, i podeyrzanych posłała do *Majorki*. Będący atoli w ich liczbie biskup zostaje pod dozorem policyi.

*Dnia* 24. Większością 90 kresek przeciwko 62 zniosły stany prawo lenności. Deputowani, składający większość, okazali niemałą odwagę; odebrali bowiem bezimienne listy z pogróżką, iż będą osobiście odpowiedzialnymi, jeśli to prawo zostanie uchylonem w Arragonii. 1,115 znakomitych właścicieli w tey prowincyi, chce się opierać zniesieniu tego prawa. Jeden z deputowanych radził ustanowić kary na nieposłusznych rządowi prałatów. Drugi domagał się, aby proszono Oyca świętego o zalecenie biskupom, aby okazywali przywiązanie do konstytucyi.

Wiadomość o wypadkach neapolitańskich sprawiła mocne w całym kraju naszym wrażenie. Wszędzie liberaliści czują się obrażonymi przez oznaki radości Serwilistów, i radość tę poczytują im za występek. W *Sewilli* przyszło do tego, że ich, jako *podeyrzanych*, wypędzono z miasta. Losu tego doznali między innemi: archidiakon *Niebla*, były inkwizytor *Esprucoga*, pułkownik *Eloa* i kilku kanoników. Podobnież uczyniono w *Oviedo*. Gazety tuteysze chwalą ten postępek, i z tryumfem ogłaszają, iż wszędzie władze krajowe odpowiadają życzeniom rozsądnych obywateli. Obywatele ci zgromadzają się pospolicie przy odgłosie muzyki woyskowey na rynku, i z hałasem ciągną do ratusza, wydając okrzyki: *precz z podeyrzanemi z Serwilistami!* Wychodzą przeciw nim urzędnicy, kłaniają się ludowi naywyższą władzę mającemu, a słuchając rozkazów jego, każą wskazanych sobie podeyrzanych więzić i na wygnanie posyłać. Konstytucya nie pozwala wprawdzie tych gwałtów, lecz władze mieyskie uważają je za potrzebny krok bezpieczeństwa, do jakiego taż konstytucya wszelką władzę mieyscową upoważnia. W *Maladza* zamknięto 8 znakomitych osób w klasztorze. W *Grenadzie* arcy-biskup dla tego tylko uszedł podobney kary, iż w Wielki czwartek miał poświęcać oleje święte. Uwięziono tam 11 osób. Wielkorządcy we wszystkich prowincyach używają podobnych środków ostrożności, do których *Barcellona* pierwszy dała przykład.

W *Gomilaz*, w prowincyi *Avila*, przyszło do krwawey bitwy między 500 stronnikami Xiędza *Merino* i wysłaną przeciw nim milicyą. Zabrano im 30 ludzi w niewolą; lecz się znowu mieli zebrać i oszańcować niedaleko *Salvatierra*. Milicyą dowodzili jenerałowie *Medizobel* i *Maon*. Oprócz tego *Sotomaior* miał 87 żołnierzy z powiatu prowincyi Katalonii. Przed tą porażką, *Merino* odniósł znaczne korzyści, a między innemi zabrał gwardyą narodową z *Vittoria* i 60 żołnierzy z woyska liniowego przeszło do niego. Oświadczył, iż nie przebaczy zwodzicielom, którzy się w moc jego dostaną; co wielkie wrażenie sprawiło. Przyłączyło się do niego wiele młodzieży z różnych widoków. Chciał opanować skład broni w *Placencyi*, który teraz sprowadzono do *St. Sebastian*. Woysko regularne ciągnie zewsząd przeciwko niemu. Powierzenie jenerałowi *Diez* (*Empecinado*) wyprawy przeciwko niemu, zadziwiło wielu mieszkańców: bo lubo wspomniony jenerał zna położenie mieysca i taktykę takiey woyny, razem przecież z *Merino* służył w woysku; urodził się w tém samém, co on mieyscu, i spólnie z nim walczył przeciwko francuzom. Ma pod dowództwem swoim kilka oddziałów kompanii rzemieślniczey z *Alcala de Henares*, blizko 80 jazdy, 4 kompanije półku katalońskiego, i lekki batalion walencyyski. Minister woyny ubolewał na zgromadzeniu stanów, iż przez złe urządzenie zbroyney siły narodowey, nie mógł zebrać więcey woyska.

Sąd prowincyonalny tuteyszy uwolnił pułkownika *Busengol*, kamerdynera królewskiego, z więzienia, za złożeniem rękoymi: na co publiczność głośno szemrze.

---

### PORTUGALIJA.

(*z gaz. warsz.*) *Lisbona, dnia* 16 *kwietnia*. Na wniosek Pana *Baria* postanowiły stany, podzielić Portugalią na 4 prowincye.

---

### ANGLIA.

(*z Gaz. Warsz.*) *Londyn, dnia* 1 *maja*. Woysko nasze będzie w tym roku znacznie powiększone przez drugi zaciąg, stosownie do nowego w roku zeszłym urządzenia. Każdy półk gwardyi dostanie na początku maja po 500 nowozaciężnych.

Fregata *Liffey*, odebrawszy tajemne rozkazy, popłynęła d. 28 z. m. z *Portsmouth* do *Lisbony*. Została śpiesznie opatrzoną we wszystkie potrzeby wojenne.

Słychać znowu, iż koronacya monarchy naszego odprawi się dnia 18 czerwca.

Margrabia *Londonderry*, (Lord *Castlereagh*) został obrany reprezentantem w izbie niższey z miasteczka *Oxford* w hrabstwie *Suffolk*, na mieyscu Pana *Douglas*, który złożył ten urząd.

Podczas piękney w przeszłym tygodniu pogody, królowa przejeżdżała się w towarzystwie Lorda *Hood* i małżonki jego. Dnia 26 z. m. oglądała pokoje w nowym, przeznaczonym dla niey domu. Gdy potém jechała przez *Richmond*, lud wyprzągł konie, i ciągnął jey pojazd. Jedna z tuteyszych gazet twierdzi, iż cała składka na kupienie dla niey serwisu srebrnego wynosi tylko 439 funtów szterlingów (17,560 zł. pol.), tak, że po odtrąceniu wydatków, ledwoby można kupić jednę łyżkę srebrną.

Stosownie do traktatu, zawartego z Królem madagaskarskim, każdy mieszkaniec tameczny, któryby się trudnił handlem niewolnikami, ma być ukarany śmiercią.

*Dnia* 4. Na wczorayszych pokojach u Króla, z powodu rocznicy urodzin jego, było w *Buckingham* przeszło 2,000 osób obojey płci. Damy pokazały się w kosztownych ubiorach; miały po większey części białe suknie atłasowe i kleynoty. Obiedwie córki Pana *Burdett* zwracały szczególniey uwagę; miały także białe atłasowe suknie, obszyte szerokiemi koronkami, a na głowie kapelusz z piórami i kosztownemi dy. mentami. Po obu stronach tronu stała rodzina królewska, w którey także znaydował się Xiążę Sasko-Koburski *Leopold*.

Czytamy w kilku gazetach tuteyszych, iż Xiążę *Sussex* odwiedził Pana *Burdett* w więzieniu *Kings-Bench*. Nie chce temu wierzyć gazeta *Kuryer*, nie mogąc przypuścić do myśli, aby Xiążę z rodziny królewskiey chciał się tak dalece zapomnieć i upodlić.

Na sessyi izby niższey dnia 30 z. m. Margrabia *Londonderry* wykonał przysięgę, jako reprezentant miasteczka *Oxford* w hrabstwie *Suffolk*. Uchwaliła potém izba kilka milionów funtow szterlingów na woysko, i 121,265 funtow szterl. wyznaczyła na wsparcie wdów i sierot po zagranicznych oficerach, którzy połowę płacy pobierali.

DODATEK.

*Wilno dnia 16 maja 1821 roku v. s.*

S z w a y c a r y a.

(*z gaz. i korr. warsz.*) *Berno, dnia 29 kwietnia.* Wielka rada w *Bazylei* uchyliła dawnieysze swoje postanowienie, aby wszyscy żydzi wynieśli się w roku 1822 z kantonu.

Słychać o rozciągnieniu kordonu woyska austryackiego na granicy kantonu tessyńskiego, dla zatamowania zbiegowstwa żołnierzy.

W pewném mieście szwaycarskiém odbywają się układy, względem pożyczki 2 milionow liwrow dla Króla sardyńskiego.

Nieprzeyrzana prawie zasłona zakrywa teraz zdarzenia wynikłe w kantonie Tessin. Nie wiemy, jaki jest cel nakazanego w nim uzbrajania się, i co daje powód do tego kroku ostróżności. Nie wyjaśni się to, aż chyba na przyszłym seymie szwaycarskim. Wielu atoli uważa to w znaczney części, za skutek działań ajentów nieprzyjaciół niepodległości naszey. Od sześciu już lat Szwaycarya, przyległa Włochom, jest teatrem i przedmiotem zagranicznych intryg.

T u r c y a.

(*z gaz. warsz.*) *Od granic tureckich dnia 12 kwietnia.* Odebrane w *Belgradzie* listy ze *Stambułu* donoszą, iż urzędnicy tureccy puścili tam wieść, jakoby woysko W. Sułtana odniosło świetne zwycięztwo nad *Ali* Baszą *Janiny*. Wkrótce jednak przeciwnie się okazało, iż wspomniony Basza uderzył na obóz *Beja* Baszy, i ledwo nie zabrał go w niewolą. Woysko Baszy *Janiny* posunęło się do *Prevezy*, i 6,000 albańczyków wróciło miasto pod chorągwie jego. Oprócz W. Wezyra i Muftego, Reis-Effendi, polubieniec W. Sułtana, miał także utracić urząd, a nawet i głowę, za to, iż nie użył naydzielnieyszych środków do śpiesznego przytłumienia buntu Greków.

Walczni Maynotowie, potomkowie spartańczyków, powstali także przeciwko Turkom. Wiele nayznakomitszych rodzin greckich umknęło z *Peloponezu* do ich obozu przed zemstą Turków. Nie wybuchnął jeszcze bunt w *Peloponezie*; tameczni jednak Grecy nie chcą słuchać rozkazu Baszy względem oddania broni. Odpowiedzieli mu słowy *Leonidasa*: *Przyydź sam i probuy odebrać!*

Słychać, iż z kilku wysp Archipelagu wypędzono turków, i powstanie rozciąga się do Azyi mnieyszey. Oficerowie przybywają tłumem ze Włoch i Francyi; anglicy zaś i amerykanie dostarczają broni grekom.

Multany i Wołoszczyzna.

(*z gaz. warsz.*) Podług wiadomości odebranych z *Bukarestu* z dnia 12 kwietnia, odczytał tamże dyakon dnia 8 tak w kościele metropolitalnym, jako też s. *Grzegorza* i s. *Jana* klątwę, wydaną w *Stambule* przez patryarchę greckiego przeciwko buntownikom.

Tegoż samego dnia zaczęto przedsiębrać środki oszańcowania miasta, które atoli przez niedostatek pieniędzy, potrzebnych na dostawienie narzędzi do szańcowania, musiały bydź zaniechane. Bojarowie trudnią się przez zmuszoną pożyczkę zebraniem summy dwóch milionów piastrów, na opędzenie potrzeb woyska *Ypsylantego*. Zaczęto od duchownych i żydów; od pierwszych żądano sto tysięcy, od drugich 20,000 piastrow. Wszystkie cechy mają się w pewnym stosunku przyłożyć.

Xiąże *Ypsylanty* nadciągnął d. 9 kwietnia blizko *Bukarestu* w liczbie około 1,000 ludzi woyska greckiego, z trzema działami na lawetach złych, zrobionych naprędce przez Wołochów, i zajął położony przed miastem zamek Grzegorza *Ghika* w *Collentina*; podwładny zaś jego wódz *Duka* wszedł z 200 ludźmi do *Bukarestu*. Cała siła *Ypsylantego*, przesadzona powieściami, wynosi zaledwie 5,000 ludzi, mających siedm dział okrętowych.

Nazajutrz po przybyciu korpusu *Ypsylantego*, wyszły woyska *Teodora Władimiresko* do *Cotrescani*; sam zaś pozostał jeszcze około z 50 ludźmi w *Bukareście*; wyjechał atoli z miasta dnia 12 i udał się do wspomnionego klasztoru.

Między ludem wołoskim, który połączył się ze stronnikami *Teodora*, panuje naywiększa niechęć: ponieważ widzi się bydź zawiedzionym w swoich nadziejach. Przyrzekano im dać poznać mniemane ich prawa w *Bukareście* i dozwolić rabowania domów bojarów, a teraz chcą użyć ich za sprawę greków, z któremi nie mają nic wspólnego. Więcey jak 400 ludzi opuściło chorągwie *Teodora*.

Bojarowie znaydujący się w *Bukareście*, za porozumieniem się z *Teodorem*, ułożyli nową prośbę do W. Porty i posłali ją dnia 10 przez własnego Kallarasche do *Stambułu*.

*Od granic tureckich dnia 24 kwietnia.* Z początku wysłali turcy 1,000 woyska przeciwko zbuntowanym grekom; lecz połowa tego woyska przeszła na stronę greków, a reszta się rozproszyła.

Oprócz *Teodora Władimiresko* i *Ypsylantego*, trzeci grek nazwiskiem *Dmitry Makedoński*, powstał także przeciwko turkom; lecz odtąd jak się pokazał, nic o nim nie słychać. *Ypsylanty* miał wysłać korpus ku *Kerszowa*, aby sobie zrobił związek z morzem czarnem. Zdaje się, iż korpus ten zechce opanować miasto *Szumla*, przy górze *Hemus*, gdzie jest znaczna liczba dział i zapas potrzeb wojennych.

B r e z y l i a.

(*z gaz. warsz.*) *Fernambuk dnia 8 marca.* Prowincya nasza powstała także, odebrawszy wiadomość o powstaniu prowincyi *Bahia*. Gubernator *Laoz da Rego Borsto*, zwołał natychmiast władze duchowne, woyskowe i cywilne, i naradził się z niemi o potrzebie naśladowania prowincyi *Bahia*; poczem wszyscy jednomyślnie oświadczyli, iż chcą się złączyć z braćmi swoimi w *Bahia*, ogłosić konstytucyą portugalską, i zaprzysiądz ją. Tak więc rewolucya tuteysza spokoynie się uskuteczniła.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 15, maja: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 88, czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 64, stary rubli 11 kopiejek 45, imperyał rubli 37, kop. 70.

*Wolno Drukować F. N. Golański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.*

### *Uwiadomienie.*

1. Pierwszy Tom dzieła pod tytułem *Ody celnieysze Horacyusza* wyszedł już z druku. Prenumeratorowie za okazaniem swoich biletów odbiorą xiążkę u kollektorów. Tom 2gi wyydzie w miesiącu wrześniu i do tego czasu prenumerata zostaje otwartą. Wilno dnia 16 maja 1821 roku. Józef Jeżowski.

---

### *Wezwanie sukcessorów.*

*1 Za dekretem remissyinym Sądu Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. w powiat. Sądzie Ziem. Wileń. odchodziła sprawa między WJPanem Franciszkiem Rewkowskim b. Deputatem wywodowym Ptu Oszm. a jego potomstwem po zeszłey matce oddziału majątku żądającym, oraz tak z kredytorami i pretensorami jako też debitorami pomienionego W. Franciszka Rewkowskiego i dalszemi połączenie z tąż sprawą mającemi stronami, w którey przez dekret akcessoryiny roku 1819 9bra 19 dnia ustanowiony, na wszystkich stronach wzajemna dokumentow komportacya, niektórych części majątku pod sekwestrem skarbowym niezostających administracya, ogulnego majątku inwentacya, a dobr ziemskich przez naznaczonych geometrow wymiar, między possessorami tradycyinemi i dalszemi właściwe akta, zostały przeznaczone, z rozwiązaniem wszelkich wnoszonych sporow pierwszemu stopniowi właściwych i z zamierzeniem terminu do oczewistego teyże sprawy rozpoznania. Gdy takowy naznaczony ominął termin po przywołaniu z kolei aktoratu początek tey sprawie dającego, do kontynuacyi oneyże sprawy, Sąd Ziem. Ptu Wileń. przez wyrok dnia 13 maja 1821 roku pod oświadczoną tylko od stron pięciu stannością ogłoszony, zaznaczył termin na kontynuowanie tey sprawy dzień 25 teraźn. mca maja, żeby więc wszystkich interesowanych stron doszła wiadomość, i żeby też strony pod utratą rzeczy na zamierzony termin do Sądu ze wszelką gotowością stawały; w tym zamiarze ninieysza trzykrotna do gazet Kuryera Litewskiego podaje się awizacya.*

---

### *Sądy Exdywizorskie.*

*2. Dekretem Remissyynym Sądu Gł. 2 Departamentu Obwodu Białostockiego w sprawie JW. Jana Aloizego Hrabi Potockiego z jego wierzycielami i pretensorami roku 1821 mca marca 17 dnia wypadłym, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na rozdział majątku tegoż JW. Potockiego między kredytorów jego przeznaczony, ad fundum hrabstwa Boćków w pcie bielskim położonego w terminie dnia 18 apryla tegoż roku zjechawszy, po ufundowaniu juryzdykcyi, i po ułatwieniu początkowie przynoszonych od stron żądań, następnie przez wyrok dnia 21 tegoż miesiąca ogłoszony, nakazał inwentacyą i wymiar całego hrabstwa Boćków oraz wszelkiego majątku do JW. Jana Hrabi Potockiego przynależnego, koleją uznał komportacyą, tak na JW. Potockim, jako też wzajemnie na wszelkich jego kredytorach i pretensorach stawających i niestawających, i oną złożyć do kancellaryi Sądu spraw cywilnych bielskiego i drohickiego powiatów w dniu pierwszym czerwca roku bieżącego zalecił; dla ostatecznego zaś ukończenia całego dzieła exdywizorskiego, termin w dniu dwódziestym drugim nowembra roku tegoż zamierzywszy, gdyby w tym czasie wszyscy kredytorowie, z jakiegokolwiek źródła mający do JW. Jana Potockiego rosczenia, z dowodami one probującemi sami, lub przez umocowanych od siebie, do Sądu tegoż jawili się niniejszym wzywa i zawiadamia. W przeciwnym bowiem razie że skutkiem powyższego dekretu Sądu Gł. Białostockiego dla każdego niestawającego i niezgłaszającego się w jego choćby nayspráwiedliwszey rzeczy, wieczny upadek czyli amissya zapisaną zostanie, i że poźniey żaden z tychże wierzycieli do majątku nieraz wspomnionego JW. Jana Hrabi Potockiego trafiać nie będzie miał prawa, ostrzega i ogłasza. Jakowe uwiadomienie aby w Gazetach krajowych St. Petersburskich i Kur. Lit., zagranicznych berlińskiey i lwowskiey, tudzież warszawskiey potrzykrotnie w Numerach po sobie następujących domieszczonym i ogłoszonym było mieć chce i postanawia. Działo się w Boćkach roku 1821 miesiąca apryla 21 dnia.*

*Jan Putkowski prezydujący exdywizor.*
*Marcin Jaworowski Exdywizor.*
*Wincenty Łapiński Exdywizor.*
*Mikołay Oldakowski Exdywizor.*
*Franciszek Kramkowski Exdywizor.*
*Sądowy Exdyw. Regent Stanisław Łaszkiewicz.*

---

### *Wezwanie kredytorow i debitorow.*

*2 W Sądzie Ziem. Ptu Wileń. dnia 28 przeszłego mca apryla 1821 roku z powodztwa kredytorow zeszłego WJP. Ignacego Piaseckiego Chor. b. woysk pol. sukcessorami onego WWJPP. Józefą z Iwickich matką, Kazimierzem synem, Pauliną Maryą i Emilią corkami Piaseckiemi odeszła sprawa, w którey wedle zgodnego stron żądania przeznaczonym został Sąd taxy i exdywizyi; rodzajowi więc sprawy konkursowey właściwe dellacye, kopii z spraw komportacyi dokumentow na kredytorach i debitorach, oraz sukcessorach wespoł z majątkiem ruchomym na regestrze od daty dekretu za niedziel sześć do kancellaryi aktowey Ziem. Ptu Wileń. spełnić się powinney, niemniey adcytacyi debitorow, Sąd uznał, inwentacyą kamienicy pod N. 68 w mieście Wilnie położoney ewikcyi ulegley przeznaczył, administratora (salvo calculo do oczewistey rozprawy) postanowił i dalsze stopniowi pierwszemu przyzwoite ogłosił wyroki, żeby zatym kredytorow i debitorow zeszłego Ignacego Piaseckiego o podniesionym konkursie doszła wiadomość, przeto iżby wierzyciele sub amissione causae do oczewistey rozprawy stawali i łączyli się z debitorami że etiam w niestanności onych oczewisty nastąpi wyrok, ciż debitorowie uwiadomionemi zostały, niniejsza trzykrotna do gazet Kur. Lit. podaje się awizacya.*

---

### *Przedaż majątku.*

*3 Na mocy plenipotencyi podaję do publiczney wiadomości i wzywam kontrahentow, iż jeśliby kto z nich życzył kupić majętność Berespon w mińskiey Gubernii w Borys. pcie leżącą do dziedzictwa JW. Jerzego Zenowicza należną, w którey znayduje się 150 dusz męzkich a domów włościańskich 38 i kilka siemienistości do osadzenia sposobnych, mającą znaczną ilość lasu sosnowego i innego, oraz obfitość sianożęci i wstęp do lasow sąsiedzkich i dwóch jeziór, leżąca nad rzekami Berezyną i Ponią oraz Czernicą, na którey jest młyn i walusz, oprócz tego cztery domy we wsi Klepicach oraz las i sianożęcie na schedę Jerzego Zenowicza z exdywizyi Zamoskiey na texe doczesne udzielone w tymże pcie leżące, raczył przybydź do majętności Berzponia dla obeyrzenia obszerności i dalszych szczegółów, oraz dla ostatecznego umowienia się gdzie w każdym czasie o kupno wymienionego majątku kączyć można.* *Karol de Schrégrois Schweizer.*

---

### *Przedaż publiczna.*

*2. Na skutek Dekretu Sądu Magistratu Wileń. w dniu 18 apryla 1821 roku nastałego, niżey podpisany urzędnik obwieszczając, iż w dniach 25, 27 i 31 teraz. mca maja, z publiczney licytacyi tak dom JPP. Wólfow farbierzów w tém mieście Wilnie pod N. 1141 na ulicy Zborowey za*

*Trocką bramą położony, z należnym do onego ogrodem i drzewami owocowemi, jak niemniey i będąca w pomienionym domie ruchomość zostaną za gotowe pieniądze wyprzedane. Na powyżey rzeczone termina życzący takowe nabydź zapraszam, niemniey w myśl tegoż Dekretu, aby wszyscy kredytorowie i pretensorowie JPP. Wólfów do następney rozprawy sub amissione rei w Magitracie Wileń. stawali, a debitorowie na regulujące się stosunki tłumaczyli się, w tym wszystkim wydaję nimieyszą przez gazetę Kuryera Lit. i osobne druki awizacyą. Dat 1821 mca maja 10 dnia. Marcin Strauz R. M. Wilna.*

---

### *Wezwanie.*

*3. Konsystorz Rzymsko Katolicki duchowny kamieniecki przyjąwszy sprawę rozwodową urodzoney Maryanny z Jaworskich, Ur. Mikołaja Mirkiewicza żony, o nieważność małżeństwa z tymże zawartego czyniącey, z powodu niewiadomości o teraźnieyszém jego przemieszkiwaniu postanowił: onego prócz edyktalnych pozwów jeszcze przez gazety do stawienia się w sądzie swoim i odpowiadania w tey sprawie na dzień 31 miesiąca sierpnia teraźnieyszego 1821 roku wezwać i wzywa, zapowiadaiąc, iż ieżeliby niestanął, sprawa ta na zaoczność jego rozpatrzoną i zdecydowaną będzie. Dnia 30 mca kwietnia 1821 roku. Vice Oficyał X. Antoni Sołtanowski.*

*Sekretarz G. Nowohrebelski.*

---

### *Wezwanie.*

*3. Sąd Gł. Litewsko-Wileński 2go Departamentu Czasowego po rozpoznaniu sprawy konkursowey między kredytorami a sukcessorami zeszłych Michała i Wincentego Frąckiewicza po dekrecie exdywizorskim w dobrach Janopolu, w powiecie wiłkomirskim położonych r. 1814 marca 6 d. zapadłym, a w porządku, apellacyi przyniesioney wyrokiem swoim roku idącego 1821 marca 3 ogłoszonym, wszystkim kredytorom, tak popieraiącym apellacyą jako też nieprzychodzącym do sądu Gł. wykonanie przysiąg na realności ich summ i pretensyow dekretem exdywizorskim uznanych przed sądem swoim nakazał, a za rezolucyą 14 marca termin, z rejekty do dnia 31 maja naznaczył, ostatecznie zaś przez rezolucyą apryla 30 reiektą w przeciągu do dnia 1 junii idącego 1821 roku przedłużył, z tym zastrzeżenim iż którzy do oznaczonego terminu przysięgi niewykonają tych pretensye wieczney amissyi podlegać będą; o czém dla powszechney wiadomości przez trzykrotną w gazetach Kuryera Lit. publikatę ogłasza. Jan Kossochacki Assesor i kawaler.*

*Sekretarz Wacław Klukowski.*

---

### *Oświadczenie.*

*2 Oświadczenie imieniem JWW. Karola i Ludwiki z Xiążąt Szuyskich Prozorów Obożnych W. Xięztwa Lit. zanosi się z następnego powodu, oświadczenie w r. przeszłym 1820 kwietnia 21 datowanym 24 w Sądzie Gł. Lit. Wileń. zapisanym i przez gazetę Kur. Lit. ogłoszonym uwiadomieni zostali wierzyciele Prozora Wojewodzica Witepskiego o pobudkach jakie skłoniły JWW. Karola i Ludwikę z Xiążąt Szuyskich Prozorów Oboznych W. X. Lit. do przyjęcia dobr pojezuickich Zodziszki zwanych w dzierżeniu JW. Wojewod. Prozora, byłych, pobudki te były: JW. Antoni Prozor zaliczył znaczną summę za ustąpienie prawa na Zodziszki gdy zaś przez nieszczęśliwy zbieg okoliczności fortuna jego do upadku zbliżyła się, a nieopłaty rat za dobra Zodziszki doszły do JW. 15,318 rubli sr. kop. 89 w tenczas kommissya edukacyina czuwając nad całością funduszu publicznego, zajęła Zodziszki do swojego władania, i te dobra miały wedle praw na zawsze odeyść i na nowo bydź rozrządzone, Prozorowie Obozniowie rządząc się skłonnościami serca swego, aby ochronić własnoście brata pod rozdział wierzycielom idące, od zupełnego upadku, zawarli układ z komissyą edukacyiną, przyrzekli podług rozłożenia ratami wypłacać zaległość nie tylko do funduszu edukacyinego, ale i okładowych podatków, a nadto poddali dobra swoje pod ciężar opłaty przez zliczonych do 10,000 rubli sr. JW. Obożna Prozorowa na dobrach swoich Choyniki zwanych osobnym obligacyinym zapisem 1819 mar. 24 oparła bezpieczeństwo dla funduszu edukacyinego, i 320 dusz oddała pod zaprzeczenie, a kommissya edukacyina postanowieniem 28 marca 1819 oddała Zodziszki do władania JWW. Obożnych Prozorów. W tém postępowaniu Prozorowie Obożniowie nie mieli widoku, ani własnych korzyści, ani okrycia pewney części funduszu dla brata swego JW. Antoniego Prozora, i dla tego przez oświadczenie w roku przeszłym zapowiedzieli, że jeżeli wierzyciele JW. Ant. Prozora zwrócą dopełnione z tych dóbr przez JWW. Obożnych opłaty, i uwolnią dane funduszowi edukacyinemu z dobr ich dziedzicznych rękoimstwo, natychmiast ustąpią Zodziszek na korzyść massy pod rozbiór oddaney, nad ten środek nie mogli więcey żądać kredytorowie i niepowinni byli wyższych domagać się ofiar; oświecona zaś powszechność zapewna o czystości zamiarów JWW. Obożnych została przekonaną; wszakże niektórzy wierzyciele mianowicie JW. Józef Łopaciński Rotm. kawaleryi nar. i Woyciechowscy przez wyniesiony w dniu 22 kwiet. r. idącego do Sądu exdywizorskiego pozew, zamierzyli, bez względu na uczynione przez JWW. Obożnych ofiary, wikłać ich bez zasady w process i ciągle żądają niezbadaney odpowiedzialności dla massy JW. Ant. Prozora, ten wypadek zniewala JWW. Obożnych oświadczyć na nowo że nic bratu swemu z żadnych względów nie są winni, że powtarzają swą ofiarę co do dóbr Zodziszek; i jeżeli kredytorowie ułożą się z kommissyą edukacyiną o zapłacenie remanentów, a Oboznym zwrócą to co oni zapłacili, i uwolnią ich dobra od kaucyi, tedy oni niezwłócznie dóbr Zodziszek ustąpią. Jeżeli zaś ponowienie tego oświadczenia nie zaspokoiło kredytorów, i nie przekonywało o czystych chęciach JWW. Oboznych dla dobra wierzycielów JW. Ant. Prozora tedy zapowiadają, iż lubo szanują układ z kommissyą edukacyiną zawarty, atoli dla zamknięcia niechętnym pobudek do podeyrzeń i prostytucyi, zniewoleni będą starać się zwrócić dobra Zodziszki do szafunku kommissyi edukacyiney, uwolnić swoje dobra od niepotrzebnego ciężaru, i zostawić kredytorom wolne pole do szukania ratunku, jaki mogą wynaleść w takim rzeczy stanie dla funduszów pod konkurs oddanych. Dnia 2 maja 1821 takowe oświadczenie z woli aktorow podpisuję. Benedykt Puciłowski Szamb. b. d. pol.*

*Roku 1821 mca maja 2 dnia. Na Sądzie Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. stawając osobiście Adwokat tegoż Sądu W. Jan Drozdowski, takowe oświadczenie imieniem Karola i Ludwiki z Xiążąt Szuyskich Prozorow Obożnych W. W. Xięstwa Lit. dnia dzisieyszego uczynione, i przez Szambellana byłego dworu Pol. Benedykta Puciłowskiego z woli tychże Prozorow podpisane, do akt podał, o czém Sąd Główny poświadcza.*

*Józef Komar pułk. b. w. pol. Prezydent Depart. Wincenty Rogalski Sowietnik i kawaler orderow, Józef Biegański Assesor Sądu Gł. 2go Departametu, Fabian Świątecki Assesor Sądu Gł. cywil. Depart.*

*Sekretarz Dobrzański.*

*Można pomieścić w Kur. Lit. świadczy z woli Sądu Sekretarz Dobrzański.*

---

### *Arendowna dzierżawa.*

*2 Opieka szlachecka Ptu Słonim. stosownie do postanowienia swojego z mocy zezwolenia JW. cywilnego Grodzień. Gubernatora, niżey wyrażone majątki i exdywizorskie schedy dla niemożności wry-*

*chłym czasie wybrania z onych skarbowego remanentu, wypuszczać będzie przez publiczną licytacyą, na którą wzywając życzących ostrzega, iż każdy kontrahent powinien bydź opatrzony przyzwoitą kaucyą, oraz przyjąć obowiązek opłacenia z góry całkowitey skarbowey zaległości, biorąc w arendę na czas taki jaki w miarę umówienia się o roczną opłatę do wybrania całey należności będzie odpowiednim, termina na takową licytacyą są przeznaczone w dniach 20, 28 maja i 10 junii t. r. iednakże gdyby kto z kontrahentow przed albo i po tych terminach weyść w umowę miał zamiar tedy każdego czasu dla wzięcia kontraktu do opieki Ptu Słonim. jawić się może.*

*Tabella sched wypuszczających się w arendę.*

| | *Ilość długu skarbowego.* R. s. | K. |
|---|---|---|
| *Folwark Zenopol Xcia Zenona Połubińskiego za dług W. Dołubowskiego za Ukazem Rządu w opiekę objęty ma dymów włościańskich ośm zabudowania dworne, grunta sianożęcie i las - -* | 212 | 50 |
| *Z exdywizyi Stoszczewskiey scheda Dochtorowiczow z trzema poddanymi gruntem, sianożęciami i lasem - - - - -* | 384 | 10 |
| *Scheda Szadurskiey, poddanych dwóch z takiemiż wygodami - - - - -* | 338 | 18½ |
| *Scheda Salomei Jacewiczowey poddanych dwóch etc - - - - - - - -* | 170 | 2 |
| *Scheda Szpitala Janiskiego poddany jeden etc. - - - - - - -* | 151 | 23 |
| *Scheda Jagminow bez włościan - -* | 25 | 91 |
| *Scheda Ignacego Saplicy - - - -* | 13 | 2½ |
| *Scheda Kulwienia - - - - - -* | 81 | 51½ |
| *Scheda Baltromieja Rodowicza - - -* | 27 | 31 |
| *Scheda Mateusza Słauty - - - - -* | 21 | 83½ |
| *Scheda Konstancyi Onuszkowey - -* | 11 | 63 |
| *Scheda Zacharyasza Przywołowskiego* | 34 | 24½ |
| *Scheda Jana Janowicza - - - - -* | 46 | 99 |
| *Scheda Alexandra Buchowieckiego -* | 41 | 78 |
| *Scheda Jana Bronica - - - - - - -* | 14 | 45½ |
| *Scheda Skolimowskich - - - - - -* | 56 | 75 |
| *Scheda Andrzeja Szostakowskiego - -* | 6 | 12 |
| *Scheda Jana Zienkowskiego - - -* | 9 | 22 |
| *Scheda Józefa Wolmera - - - - -* | 39 | 29 |
| *Scheda Józefa Telatyckiego - - -* | 35 | 69½ |
| *Scheda Xiędza Putwińskiego - -* | 17 | 72 |
| *z Exdywizyi Szczypiackiey* | | |
| *Scheda Piotra Hermańskiego - - -* | 43 | 31 |
| *Scheda Brygidy Soldenpafowey - -* | 56 | 85 |
| *Scheda Heronimy Rząsnickiey - -* | 16 | 68 |
| *Scheda Woyciecha Ostrowskiego - -* | 16 | 65 |
| *z Exdywizyi Iwankowickiey* | | |
| *Scheda Filipa Kamińskiego z włościaninem* | 26 | 4½ |
| *Scheda Szadurskiego - - - -* | 16 | 18½ |
| *Scheda Tadeusza Siedziakowskiego -* | 16 | 7½ |
| *Scheda Jana Eysmonta - - -* | 23 | 23½ |
| *Scheda Andrzeja Szostakowskiego - -* | 16 | 7½ |

*Członek opieki szlacheckiey Ptu Słonimskiego Prezydent Ziemski tegoż Ptu Ferdynand Borzymowski.*

*Sądy Exdywizorskie.*

*3. Roku 1821 miesiąca maja 1 dnia Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w mieście powiatowém Trokach agitować się mający, remissą Sądu Ziemskiego powiatu trockiego na rozdział majętności Junczan w témże powiecie położoney, między wierzycieli zeszłego Franciszka Tomaszewskiego dworzanina b. Skarbu Litewskiego naznaczony, po załatwieniu wszystkich pierwiastkowych oczewistą sprawę poprzedzających stopniow, czyni ninieyszą trzykrotną przez Gazety Kuryera Litewskiego awizacyą, że do celu rychłego usatysfakcyonowania kredytorów zeszłego Franciszka Tomaszewskiego przedsiębiorąc ostatecznie od dnia 15 następnego miesiąca czerwca teraźnieyszego 1821 roku przystąpić do oczewistego rozpoznania pretensyów i zadecydowania sprawy, ostrzega interessowane osoby mogące mieć prawne stosunki pretensyow swoich do funduszu zeszłego Tomaszewskiego, ażeby pod utratą rzeczy, na termin po wyżey wymieniony stawały z dowodami do tegoż taxatorsko-Exdywizorskiego Sądu w Mieście powiatowém Trokach agitawać się maiącego.*

*(podpisano) b. Prezydent Ziem. Ptu Troc. i Exdywizor Ignacy Tański, b. Sędzia Ziem. Ptu Troc. Józef Wrotnowski, Sędzia Ziem. Ptu Troc. Franciszek Kleczkowski.*

*Wyjeżdżają za granicę.*

*2 Do królestwa Pruskiego 1 gildy kupca Izaaka Adelsona przykaszczyk starozakonny Szloma Chaimowicz Hurwicz na miesięcy 10.*

*2 Do Xięztwa Poznańskiego do miasta Poznania Wileński obywatel Piotr Ludwik na miesięcy 8.*

*2 Do Xięztwa Poznańskiego do miasta Poznania, Wileński mieszkaniec rodem ze Szwaycaryi, Ulrych Buoll, cukiernik, na miesięcy 8 z powrótem.*

*3 Do Królestwa Pruskiego Wileński obywatel Leybo Szepszelowicz Ginsberg, na miesięcy dziesięć.*

| | Czas obserwacyi | Wysokość Barom. | wys. Ther. Reau. | Wiatry. | Odmia. w powie |
|---|---|---|---|---|---|
| *Obserwacye meteorologiczne.* | dn. 14 średnia. | 27 cal. 9,9 lin. | + 9,25 stopn. | Połud. Zachodni | Pochmurno |
| | dn. 15 średnia. | 27 — 9,37 — | + 14,2 — | Połud Wschodni | Pochmurno |
| | dn. 16 godz. 6 | 27 — 8,1 — | + 15, | Połud. Wschodni | Pogoda |

*Wilno dnia 16 miesiąca maia 1821 roku.*

## ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Въ слѣдствіе повелѣнія Господина Главнокомандующаго 1 Арміею, Интендантство оной объявляетъ, что кромѣ тѣхъ торговъ въ нѣкоторыхъ Губерніяхъ, о коихъ предъ симъ было припечатано въ Литовскомъ Курьерѣ, будутъ происходить таковые же на поставку провіанта для войскъ 1й Арміи и причисленныхъ къ оной, съ 1го Августа сего 1821 по 1 Генваря будущаго 1822 года, и въ Рязанской, Воронежской, Тамбовской, Екатеринославской, Курской и Орловской Казенныхъ Палатахъ Іюня 10, 13, и 14; переторжки 15, 16 и 17 числъ. Притомъ примѣчается, что въ Екатеринославской Казенной Палатѣ вмѣстѣ будутъ происходить торги на поставку провіанта и въ части Таврической Губерніи.

На сіи сроки вызываются желающіе къ торгамъ съ законными залогами, во уваженіе помѣсячной поставки припасовъ, на сей разъ въ пятую часть противъ подряда, а на обезпеченіе задатковъ особо, кромѣ общественныхъ отъ Дворянства поставокъ, кой остаются на одномъ довѣріи. Вѣдомости о потребности въ каждой Губерніи, будутъ разосланы въ Казенныя Палаты въ свое время и публично въ оныхъ открыты, вмѣстѣ съ подробными кондиціями и прочими правилами; на основаніи коихъ должны происходить поставки.

Генералъ-Интендантъ 1 Арміи
Графъ Санти.

1 Мая 1821.
М. Шкловъ.

## OBWIESZCZENIE.

Na skutek rozkazu JW. Główno-Dowodzącego 1szą Armią, Intendencya teyże armii obwieszcza: iż prócz tych targów w niektórych Guberniach, o iakich przedtym było w Kuryerze Litewskim wydrukowano, będą odbywać się takież targi na dostawę prowiantu dla woysk 1szey armii i przyłączonych do niey, od dnia 1 Augusta terazniey-szego 1821 do dnia 1 Januaryi następuiącego 1822 roku, i w Izbach Skarbowych: Razańskiey, Woronezkiey, Tambowskiey, Ekaterynosławskiey, Kurskiey i Orłowskiey targi dnia 10, 13 i 14 mca Junii, przetargi zaś dnia 15, 16 i 17 tegoż mca. Przytém uwiadamia się: iż w Izbie Skarbowey Ekaterynosławskiey razem będą odbywać się targi na dostawę prowiantu i do części Taurykiey gubernii.

Na te terminy wzywaią się życzący dla targow z prawnemi ewikcyami w proporcyi miesięczney dostawy żywności na ten raz w części piątey całego podradu, a na zabezpieczenie zadatków udzielnie, oprócz ogólnych od Szlachty dostarczeń, które pozostaią na samey ufności. Wiadomość o ilości potrzebney do każdey Gubernii, będzie rozesłana do Izb Skarbowych w swoim czasie, i publicznie w nich odkryta, razem z wyszczególnionemi kondycyami i dalszemi prawidłami, wedle których powinny bydź wykonane dostawy.

Jenerał-Intendent 1szey Armii
Hrabia *Santi*.

Dnia 1 Maia
1821 roku.
M. Szkłow.